

Huvudman

Fridhems friskolas ekonomiska förening
fridhemstyrelsen@gmail.com

Beslut

Datum 2026-09-16

Dnr SI 2025:8636

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Fridhems friskola i Örebro kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 19 mars 2026.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Fridhems friskolas ekonomiska förening att senast **måndag den 11 januari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärd avseende bristen rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Den vidtagna åtgärden ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Fridhems friskolas ekonomiska förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Fridhems friskolas ekonomiska förening ska vidta följande åtgärder

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga för den undervisning de bedriver. Det gäller exempelvis ämnena matematik och svenska. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över undervisande personal på skolenheten där det framgår lärarnas legitimation och behörigheter, vilka ämnen och årskurser som lärarna bedriver undervisning i samt scheman för samtliga årskurser. Om någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga ska även lärarens erfarenhet och utbildning framgå. Huvudmannen ska även redogöra för skälen till att huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för det fall en icke legitimerad och obehörig lärare bedriver undervisning. Huvudmannen ska redogöra för vilka ansträngningar som vidtagits för att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt ska bedrivas av lärare som har legitimation och behörighet samt även inkomma med rekryteringsannonser som publicerats i externa kanaler. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Ange kontorsadress. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:8636) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2025 genomfört en tillsyn av Fridhems friskola i Örebro kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning av legitimerade och behöriga lärare, anställning av lärare, garanterad undervisningstid samt undervisningens innehåll.

Skolinspektionen har den 14 november 2025 beslutat att förelägga Fridhems friskolas ekonomiska förening att senast den 2 mars 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning av legitimerade och behöriga lärare samt garanterad undervisningstid.

Vid uppföljningen av beslutet våren 2026 konstaterade Skolinspektionen att en brist kvarstod. Skolinspektionen beslutade den 19 mars 2026 att förelägga Fridhems friskolas ekonomiska förening att senast den 19 augusti 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brist rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Fridhems friskolas ekonomiska förening har den 17 juni 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet samt kompletterande uppgifter den 13 augusti 2026.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Fridhems friskolas ekonomiska förening har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att det på skolenheten helt saknas behöriga lärare i ämnena slöjd, engelska, musik, geografi, religion samt idrott och hälsa. Vidare framgår att en del av undervisningen i svenska och matematik bedrivs av personer som inte är behöriga för undervisningen. Enligt redovisningen har skolenheten publicerat en annons på Arbetsförmedlingen med sista ansökningsdag 15 juni 2026. I den efterfrågas lärare i grundskolan årskurs 1–6. Tjänsten är en visstidsanställning på deltid. Annonsen ställer inte krav på lärarlegitimation och av annonsen framgår inte vilken ämnesbehörighet som efterfrågas eller i vilken omfattning. Enligt redovisningen kallades en sökande till intervju men avböjde sedan erbjudande om tjänst.

Enligt huvudmannens redovisning har arbetet med att fördela undervisningen utifrån ämnesbehörighet fortsatt. Av inskickad lärarförteckning framgår att det är tre legitimerade lärare på skolan. Därutöver bedrivs viss undervisning av två personer utan lärarlegitimation samt skolans rektor, som innehar lärarlegitimation. Av de tre legitimerade lärarna på enheten har två behörighet i svenska och den tredje är under utbildning och kommer bli behörig efter höstterminen 2026. En av lärarna är behörig i matematik. Samtliga legitimerade lärare undervisar i ämnen de saknar behörighet för. Båda lärarna utan legitimation undervisar i svenska och en av dem i matematik. Det är alltså möjligt att för de legitimerade lärarna att i högre utsträckning undervisa i de ämnen de är behöriga i, så som svenska och matematik, i stället för ämnen de saknar behörighet för. Exempelvis kan den lärare som är behörig i matematik undervisa mer i det ämnet i stället för i idrott och hälsa som läraren saknar behörighet för.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning

som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att alla elever och barn har rätt till undervisning av god kvalitet och undervisningen ska därför i första hand skötas av lärare och förskollärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver (prop. 2009/10:165 s. 269 och 652).

I förarbetena betonas vidare att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. Det är därför problematiskt att en stor del av undervisningen i det svenska skolväsendet bedrivs av personer som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, helt eller delvis. Utöver de generella lärarkompetenserna ska lärare också ha en specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen. Det är nödvändigt eftersom barn, ungdomar och vuxna i olika åldrar och på olika utbildningsnivåer kräver olika slag av undervisning. För att utbildningen och undervisningen ska hålla hög kvalitet ska huvudmännen använda lärares kompetens på rätt sätt i undervisningen. Rektorn, som leder och samordnar det pedagogiska arbetet inom sitt verksamhetsområde, har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare och används för sådan undervisning som läraren har utbildning för. (prop. 2009/10:165 s. 261 f.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan brister i att ge eleverna undervisning som bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Tillsynen visar att undervisningen skulle kunna organiseras så att eleverna i högre grad får undervisning av behöriga lärare i exempelvis ämnena matematik och svenska.

Skolinspektionen bedömer även att huvudmannen inte gjort tillräckliga ansträngningar för att rekrytera legitimerade och behöriga lärare utifrån de behov som finns på skolenheten. Den rekryteringsannons som skolenheten publicerat ställer inte krav på lärarlegitimation och anger inte heller i vilka ämnen behörighet saknas eller i vilken omfattning lärare efterfrågas. Skolinspektionen bedömer därför att de ansträngningar som gjorts inte är tillräckliga för att tillgodose skolenhetens behov av legitimerade och behöriga lärare.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som

följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Fridhems friskolas ekonomiska förenings verksamhet vid Fridhems friskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Det finns därför skäl att förelägga Fridhems friskolas ekonomiska förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Hans-Göran Arvidsson

Beslutsfattare
Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

X Maja Beckman

Föredragande
Signerat av: Maja Beckman